

1.11.2018

Talousvaliokunnalle

Lainsäädäntöehdotus ja tiedonanto rahoituslaitosten vakavaraisuusvalvontaa ja rahanpesun torjuntaa koskevan unionin kehyksen lujittamisesta (U 62/2017 vp jatkokirjelmä)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt kirjallista asiantuntijalausuntoa Rahoitusvakausvirastolta (RVV) yllä mainitusta jatkokirjelmästä.

RVV kannattaa kehitystä, jossa rahanpesun valvonta olisi EU:ssa nykyistä keskitetympää. Komission ehdotus edustaa oikeaa kehityssuuntaa asiassa. Toimivallan keskittämisellä voidaan saavuttaa nykyiseen kansalliseen valvontaan verrattuna valvonnan parempi vastaavuus eri jäsenmaiden välillä sekä parempi vastaavuus muiden valvonnan osa-alueiden kanssa. Rahanpesun valvonta on läheisessä kytkennässä muiden pankkitoiminnan riskien, kuten operatiivisten riskien ja hyvän hallinnon valvontaan, joten varmuus rahanpesuvalvonnan toimivuudesta on tärkeä asia pankkien riskienhallinnan ja valvonnan tehostamisen kannalta.

RVV muistuttaa, että tehokkaalla rahanpesun valvonnalla voidaan ehkäistä myös luottolaitosten taloudellisia kriisejä, sillä viime aikoina on tullut esiin tapauksia, joissa rahanpesuun liittyvät yksittäistä laitosta koskevat puutteet ovat johtaneet laitoksen toiminnan sulkemiseen tai ovat muutoin horjuttaneet laitoksen toiminnan uskottavuutta markkinoilla. Näiden seurauksena kansainvälinen luottamus EU-alueen rahanpesuvalvonnan toimivuuteen on heikentynyt.

RVV:n näkemyksen mukaan EBA:n roolin vahvistaminen on looginen ja kannatettava ensimmäinen askel kohti keskitetympää rahanpesusäätelyn noudattamisen valvontaa. EBA:lle ehdotetut oikeudet, erityisesti oikeus osoittaa tietopyyntöjä suoraan kansalliselle viranomaiselle tai yksittäiselle laitokselle sekä harkintavalta osoittaa päätöksiä suoraan yksittäiselle laitokselle, ovat perusteltuja, jotta valvonta olisi nykyistä tehokkaampaa.

RVV pitää myös komission tiedoksiannossa esitettyjä pidemmän aikavälin muutosajatuksia kannatettavina. Nykyistä keskitetympi valvonta varmistaisi valvonnan laatua ja sen riittävää resursointia verrattuna nykytilaan. Erillinen EU:n rahanpesuvalvontaviranomainen taikka vähintään valvonnan keskittäminen EKP:iin rajaisi valvonnan "henkilöitymistä" kansallisiin valvojiin ja näin ollen varmistaisi reagoitiherkkyyttä mahdollisia puutteita havaitessa. Rahanpesuvalvonnan keskittämistä EKP:lle puoltaisi osaltaan myös se, että sillä on jo nykyisin toimivaltaa luottolaitosten operatiivisten riskien valvonnassa. Rahanpesuvalvonnan keskittäminen EKP:iin olisi tehokasta myös sen vuoksi, että sen jälkeen rahanpesusäätelyn noudattamisella olisi nykyistä välittömämpi ja selkeämpi yhteys myös pankkien pääomavaatimuksiin.

Valvonnan keskittäminen EKP:hen ei kuitenkaan olisi riittävä ratkaisu pankkisektorin ulkopuolisten toimijoiden rahanpesuvalvonnan tiivistämiseksi, mikä puoltaa erillisen rahanpesuviranomaisen perustamista ainakin näille toimijoille.

RVV:n näkemyksen mukaan osana keskittämistä olisi tarpeen muuttaa rahanpesudirektiivin sääntely ainakin joiltain osin asetustasoiseksi, jotta myös sääntely osaltaan yhdenmukaistaisi EU-oikeuden kansallista soveltamista.

Edellä mainituista syistä RVV pitää ehdotusta tärkeänä ja tiedonannossa todettuja pidemmän aikavälin muutoksia tavoiteltavina. RVV yhtyy kirjelmässä esitettyyn Suomen kantaan siitä, että keskittäminen edistää rahoitusalan vakautta.

Tuija Taos
ylivohtaja

Reima Letto
yksikön päällikkö